

ULUSLARARASI
SEMPOZYUM

ORTADOĞU VE KUZAY AFRİKA'DA ENERJİ, ÇEVRE VE GIDA GÜVENLİĞİNİN DEĞİŞEN DİNAMİKLERİ

15-17 ŞUBAT 2023 / İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ÖZET GÖNDERME TARİHİ: 1 ARALIK 2022

BAŞVURU FORMU: WWW.ORSAM.ORG.TR/MENA2023

ORGANİZASYON

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi ORSAM | İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

MENA

Uluslararası Sempozyum

Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Enerji, Çevre ve Gıda Güvenliğinin Değişen Dinamikleri

15-17 Şubat 2022

Organizatör

- Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM)
- İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakóltesi

Yer

İstanbul Üniversitesi

Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Enerji, Çevre ve Gıda Güvenliğinin Değişen Dinamikleri Uluslararası Sempozyumu

15-17 Şubat 2022, İstanbul

Sempozyumun Gerekçesi

Modern tarihte enerji, sosyal ve ekonomik yaşamın ana taşıyıcısı, ülkelerin kalkınması ve refahı için temel bir unsur hâline gelmiştir. Enerji üretimi, dağıtımı ve tüketimi küresel ekonomilerin odak noktasıdır. Ayrıca, enerji sorunları uluslararası ilişkilerin doğasını önemli ölçüde etkilemektedir. Benzer şekilde çevresel sorunlar (örneğin küresel ısınma) toplumları sebep olduğu kuraklık ve sellerle küresel düzeyde etkilemekte, göçlere ve çatışmalara neden olmaktadır. Çevre sorunları ve uluslararası politikanın bir parçası olarak gıda güvenliği, son zamanlarda ve özellikle Ukrayna savaşı sonrasında daha da acil bir mesele hâlini almıştır.

Bölgesel ve uluslararası jeopolitik bakımından enerji, çevre ve gıda güvenliği arasında ilginç bir etkileşim bulunmaktadır. Enerji üreten ülkeler, tüketen ülkelere farklı sorunlar ve zorluklarla karşı karşıyayken, bu karşılıklı bağımlılık elde edilen faydanın her zaman adil dağılımını garanti etmemektedir. Çevresel bakımdan gelişmiş ülkeler, daha az gelişmekte olan ülkelere nazaran dünyayı daha fazla kirletmiştir. Bununla birlikte, az gelişmekte olan ülkeler olumsuz çevresel bozulmalardan daha çok etkilenmektedir. Gıda güvenliği konusunda da benzer bir durum gözlemlenmekte olup Ukrayna savaşının beklenmeyen bir sonucu olarak gıda krizinin gösterdiği gibi zengin ülkeler fakir ülkelere nazaran gıdaya daha kolay erişebilmektedir.

Şubat 2022'de Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, enerji ve gıda güvenliğini daha acil bir konu hâline getirmiştir. İşgal, dört küresel güçten üçünün (ABD, Avrupa, Rusya) ve dördüncünün (Çin) gelişmeleri yakından takip ettiği bir süper güç mücadelesini tetiklemiş durumdadır. Çatışmanın her iki tarafı da enerji (doğal gaz ve petrol) gündemlerini ilerletmek için üretim ve tüketim taraflarındaki kaldıraçlarını kullanmaya çalışmaktadır. Batı ile Rusya arasında enerji konusundaki çekişme muhtemelen birkaç yıl sürecektir. Enerji üzerindeki çatışma ve rekabet, gıda ürünlerini çoğunlukla ithal eden Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da bulunan Arap ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkenin ekonomisini ve sosyal refahını riske atmaktadır.

Bu savaş patlak verir vermez, Batı'nın Suudi Arabistan'dan sonra en büyük ikinci petrol tedarikçisi olan Rusya'ya karşı cezai bir hamle olarak Rusya'dan enerji ithalatını sonlandırma kararlılığı nedeniyle petrol ve gaz küresel fiyatlarında bir sıçrama yaşandı. Küresel enerji piyasasının istikrarı konusundaki endişe ve belirsizlik durumu nedeniyle küresel petrol ve gaz fiyatları keskin bir şekilde yükseldi. Rusya-Ukrayna'daki durumdan sonra Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesi, Rusya ile Batı arasındaki siyasi çekişmede ve aynı zamanda gıda ve enerji güvenliği bakımından daha önemli hâle geldi. Arap petrolü ve gazı, alternatif bir enerji kaynağı olarak kritikleşti. Petrol üretmeyen Arap ülkeleri hem artan gıda hem de petrol fiyatları nedeniyle çifte ekonomik zorlukla karşı karşıya kaldı.

Çevresel bozulma ve çölleşmeyle bağlantılı olarak MENA bölgesi, Ukrayna ve Rus tahıllarının ana ithalatçısı olarak gıda güvenliği sorunuyla karşı karşıya bulunuyor. Sorun, savaşan taraflar arasında Türkiye'nin arabuluculuğuyla hafiflemiş olmakla birlikte Batı'nın ambargoları,

güvenlik ve lojistik sorunlar sebebiyle tamamen çözüme kavuşmaktan çok uzak görünmektedir. Bölge, en büyük buğday tüketicilerinden ve ithalatçılarından biridir, ayrıca son yıllarda buğday ve diğer mahsulleri etkileyen kuraklıktan mustarıptır. Mısır, dünyanın en büyük buğday ithalatçısıdır. Buğday ithalatının %50'si Rusya'dan, %30'u Ukrayna'dan yapmaktadır.

Bazı MENA ülkeleri, ekonomilerinin gücü ve finans bolluğu nedeniyle bu ekonomik zorluğun üstesinden gelebilirken, diğerleri artan kitlesel protestolar, göç olasılığı ve ekonomik zorluklar nedeniyle kendine uygun bir zemin bulan terörizm karşısında gıda güvenlikleriyle beraber ulusal güvenlikleri ve siyasi istikrarlarını da tehdit eden bir tabloyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yeni petrol, çevre ve güvenlik sorunları Türkiye'yi daha az etkilemektedir. Türkiye, Rusya ile Ukrayna arasındaki tahıl krizinin BM ile iş birliği içinde aşılmasında önemli rol oynamıştır. Anlaşmayla Ukrayna tahıl ürünlerinin Rus kuvvetleri tarafından tehdit edilmeden Karadeniz'deki limanlarından ihraç edilmesi mümkün olmuştur.

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM), bu gelişmeler ışığında, İstanbul Üniversitesi ile iş birliği içinde, bölgesel ve uluslararası bakış açısıyla farklı ülkelerde değişen jeopolitiğin politik, ekonomik, güvenlik, sosyal yönlerini tartışmak üzere “MENA Bölgesinde Enerji, Çevre ve Gıda Güvenliğinin Değişen Dinamikleri” başlığı altında uluslararası bir sempozyum düzenlemektedir. Sempozyum, etkinliğin MENA bölgesi odaklı kavramsal çerçevesiyle ilgili temaları ele alan araştırma makaleleri ve akademik çalışmaları sunmak üzere akademisyenleri ve uzmanları bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

Sempozyum Temaları

- MENA'da Tarım Sektörü
- İklim Değişikliği
- Kültür ve Çevre
- MENA'da Çölleşme
- Afet Yönetimi
- Çevre İçin Yeni Teknolojiler
- Enerji Analizi ve Modelleme
- Enerji Yönetimi
- Çevresel İzleme
- Mena'daki Çevre Sorunları
- Çevresel Koruma
- Gıda Güvenliği ve Siyasi İstikrar
- Enerji ve Gıda Jeopolitiği
- Enerji Üzerinde Küresel Rekabet
- Yeşil Teknoloji
- Yer Altı Suyu ve Akifer Sorunları
- Uluslararası Çatışmalar ve Enerji Güvenliği
- MENA'daki Petrol ve Gaz Boru Hattı Projeleri
- MENA'daki Petrol ve Gaz Ekonomileri
- Bölgesel ve Küresel Enerji Güvenliği

- Bölgesel Enerji İş Birliği
- MENA'da Yenilenebilir Enerji
- Enerji Üzerinde Bölgesel Rekabet
- Enerjinin Sosyoekonomik Yönü
- Sürdürülebilir Kalkınma
- Sürdürülebilir Enerji Yönetimi
- Enerjinin Politik Ekonomisi
- Ukrayna Savaşı ve MENA'da Enerji
- Su Yönetimi
- MENA'daki Su Kaynakları

Katılım Şartları

- Yalnızca özgün bildirimler sunulmalıdır.
- Özetler, 4 anahtar kelime içermeli ve 250 ila 300 kelime arasında olmalıdır.
- Tam metinler 5.000-7.000 kelime arasında olmalıdır.
- Bildirimler Türkçe, Arapça ve İngilizce olarak yazılabilir ve sunulabilir.
- Arapça özetler için katılımcılar, özetin İngilizce versiyonunu da kayıt formuna ek olarak göndermelidir.
- Arapça makalelerde ana başlıklar için 16 punto, alt yazılar için 14 punto, ana yazı için 12 punto kullanılmalıdır.
- Lütfen başvuruyu Google Formlar aracılığıyla tamamlayınız
(<https://forms.gle/U1Xn3LQ5tJ6XztoV8>)
- Sorularınız ve diğer yazışmalarınız için lütfen verilen adresle iletişime geçiniz.
(mena2023@orsam.org.tr)

Lojistik

- Konferans ücreti profesörler için 100 USD ve lisansüstü öğrenciler için 50 USD'dir.
- Seyahat masrafları katılımcılara aittir.
- Organizatörlerin, seyahat veya konaklama konusunda mali güçlük çeken araştırmacılara yardımcı olmak için sınırlı bir bütçesi vardır.

Önemli Tarihler

- Özet Gönderimi Son Tarih: 01 Aralık 2022
- Kabul Edilen Özetlerin İlanı: 15 Aralık 2022
- Kabul Edilen Tam Metinlerin İlanı: 01 Şubat 2023
- Oturumlar: 15-17 Şubat 2023

Program Akışı

	<i>Gündüz</i>	<i>Öğleden Sonra</i>
15 Şubat		Açılış ve Oturumlar
16 Şubat	Oturumlar	Oturumlar
17 Şubat	Oturumlar	Oturumlar ve Kapanış

Sempozyum Yönetimi

- Prof. Dr. Ahmet Uysal, ORSAM Başkanı, İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Mahmut Ak, İstanbul Üniversitesi Rektörü

Organizasyon Komitesi

- **Koordinatör:** Prof. Dr. Ayşegül Komsuoğlu, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı
- **Koordinatör:** Dr. Watheq Al-Saadoon, ORSAM Arap Çalışmaları Koordinatörü
- Doç. Dr. İsmail Numan Telci, Sakarya Üniversitesi & ORSAM, Türkiye
- Dr. İsmail Sarı, AHBV Üniversitesi & ORSAM, Türkiye
- Dr. Göktuğ Sönmez, Necmettin Erbakan Üniversitesi & ORSAM, Türkiye
- Bilgay Duman, ORSAM, Türkiye
- Oytun Orhan, ORSAM, Türkiye
- Gökhan Ereli, ORSAM, Türkiye
- Nurbanu Kesgin, ORSAM, Türkiye
- Talha Özmen, ORSAM, Türkiye
- C. Yavuz Öztürk, ORSAM, Türkiye

Danışma Kurulu

- Prof. Dr. Adem Esen, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Akif Kireççi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Birol Akgün, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Enver Arpa, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Kuzey Kıbrıs, Türkiye
- Prof. Dr. Eyüp Artvinli, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Faruk Taşçı, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Fatih Emre Boran, Gazi Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Haluk Alkan, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. İbrahim Dinçer, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Tetkik Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi (TENMAK), Türkiye
- Prof. Dr. İdris Bostan, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Levent Aydın, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Muhsin Kar, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Mustafa Bakhouch, Mohamed Khider Biskra Üniversitesi, Cezayir
- Prof. Dr. Mustafa Ebu el-Kasım, Tripoli Üniversitesi, Libya
- Prof. Dr. Muthanna Faeq Marei Al-Obaidi, Tikrit Üniversitesi, Irak
- Prof. Dr. Nuri Tınaz, Marmara Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Nurşin Ateşoğlu Güney, Cumhurbaşkanı Danışmanı, Türkiye
- Prof. Dr. Tayyar Arı, Uludağ Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Youssef Ben Othman, Ekonomik ve Sosyal Çalışmalar ve Araştırma Merkezi Direktörü, Tunus

- Oğuzhan Akyener, Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi Direktörü (TESPAM), Türkiye
- Dr. Elsadig Elfaqih, Sakarya Üniversitesi/ ORSAM, Türkiye
- Dr. Robert Mason, Lancaster Üniversitesi, Birleşik Krallık
- Dr. Rory Miller, Georgetown Üniversitesi, ABD

Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Abdullah Kızılcık, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Ahmet Öztürk, İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Enver Arpa, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Kuzey Kıbrıs, Türkiye
- Prof. Dr. Hasan Duran, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Namık Sinan Turan, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Necmettin Kızılkaya, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Prof. Dr. Özden Zeynep Oktav, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Abdel Nasser Al-Jassem, Halep Üniversitesi-Mardin Üniversitesi, Suriye
- Doç. Dr. Abdul Razzaq Khalaf Al-Taie, Musul Üniversitesi, Irak
- Doç. Dr. Ahmed Adnan Aziz Al-Mayali, Bağdat Üniversitesi, Irak
- Doç. Dr. Ahmed Saddam Abdul Sahib, Basra Üniversitesi, Irak
- Doç. Dr. Ahmet Ege, Atılım Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Haider Ali Hussain, Mustansiriya Üniversitesi, Irak
- Doç. Dr. Hüseyin Mercan, Marmara Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Hudssein Abdulhasan Moeh, Misan Üniversitesi, Irak.
- Doç. Dr. İzzet Arı, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Levent Yılmaz, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Majed Abdulaziz Alturki, Media and Arab-Russian Araştırma Merkezi Direktörü, Suudi Arabistan.
- Doç. Dr. Mithaq Khairallah Jalloud, Musul Üniversitesi, Irak
- Doç. Dr. Muharrem Hilmi Özev, İstanbul Üniversitesi & ORSAM, Türkiye
- Doç. Dr. Mustafa Gönerigök, Sakarya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Serhan Afacan, Marmara Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. Talib Muhammad Karim, Al-Rafidain Diyalog Merkezi, Irak
- Dr. Ahmet Köroğlu, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Al-Rashid Muhammad İbrahim, Hartum Üniversitesi, Sudan
- Dr. Carole Nakhle, Crystol Energy Şirketi CEO'su, Birleşik Krallık
- Dr. Metin Ünver, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Nidal Salim, Global Institute for Water, Environment, and Health (GIWEH) Direktörü, İsviçre
- Dr. Süleyman Güder, İstanbul Üniversitesi, Türkiye